

Forslag til ny eksamensordning i rettshistorie på 2 avdeling

Utarbeidet av en arbeidsgruppe bestående av Johan Aulstad (leder 2. avd.), Gunnar Eriksen og student Frida Olsen (3. avdeling)

Innledning

Arbeidsgruppen ble oppnevnt av Dekan etter fullmakt fra Fakultetsstyret, og fikk som mandat å utarbeide forslag til ny fagbeskrivelse i rettshistorie. Forslaget vil gjenspeile at det skal være en særskilt eksamen i faget, samt inneholde en anbefaling om endring i rekkefølgen av undervisningsfagene på avdelingen.

Forslaget har vært på høring blant lærerne i rettshistorie. En av lærerne, Dag Michalsen, uttalte bekymring for at en egen eksamen i rettshistorie vil medføre økt belastning på lærerkreftene i faget.

Endring av rekkefølgen på undervisningsfagene

I dag gjennomføres undervisningen i erstatningsrett først i høstsemesteret, mens undervisningen i rettshistorie er plassert i vårsemesteret.

Arbeidsgruppen forslår for det første at undervisningen i erstatningsrett flyttes, slik at dette blir det første faget studentene møter i vårsemesteret. Med unntak for denne tidsforskyvningen vil undervisningen i erstatningsrett bli gjennomført på samme måte som i dag, dvs. med forelesninger og etterfølgende seminar. Øvingsoppgaven som vanligvis gis i erstatningsrett må i tråd med dette flyttes fra høstsemesteret til vårsemesteret.

For det andre foreslår arbeidsgruppen at rettshistorie flyttes, slik at dette blir det første undervisningsfaget i høstsemesteret. Gjennomføringen av undervisningen og eksamen i rettshistorie er nærmere beskrevet nedenfor.

De øvrige undervisningsfagene på avdelingen vil bli gjennomført i samme rekkefølge og på tilsvarende måte som tidligere. Rekkefølgen av fagene i høstsemesteret blir etter dette rettshistorie, forvaltningsrett I, forvaltningsrett II og spesiell forvaltningsrett/miljørett. Rekkefølgen i vårsemesteret blir erstatningsrett, internasjonal privatrett, EU/EØS-rett og spesiell forvaltningsrett/velferdsrett.

Ordningen med semesteroppgave foreslås avsluttet

Studentrepresentantene på 2 avdeling har i møte med avdelingsleder Johan Aulstad gitt uttrykk for at studentene i dag mener høstsemesteret er for tett pakket. Mange får derfor for liten tid til å forberede seg til seminarundervisningen, og til å arbeide med øvingsoppgavene før innleveringsfristene for disse.

Undervisningen i rettshistorie + den etterfølgende eksamen vil legge beslag på en større tidsperiode av høstsemesteret enn dagens undervisning i erstatningsrett. Sett i lys av studentenes ytring om tidspress i høstsemesteret, har arbeidsgruppen kommet at det vil bli for mye aktivitet i høstsemesteret dersom dagens ordning med semesteroppgave i slutten av semesteret videreføres. Arbeidsgruppen foreslår derfor at ordningen med semesteroppgave avsluttes.

Ett av formålene med semesteroppgaven har vært å sørge for at alle studentene får trening i å utforme en skriftlig besvarelse som holder et nivå som vil kunne bestå en ordinær eksamen. Den nye eksamenen i rettshistorie vil gi studentene rikelig med skrivetrening, både under seminarundervisningen i faget, og under den etterfølgende hjemmeeksamen.

Gjennomføringen av eksamen i rettshistorie

Eksamen består av to deloppgaver. Den første deloppgaven deles ut på første seminargang og studentene jobber med denne i seminarperioden. Det skal settes av 1-2 timer til diskusjoner om hvordan oppgaven kan løses i løpet av seminaret. Oppgaven inngår med halve vekten av den endelige eksamensbesvarelsen. Den andre deloppgaven er en todagers hjemmeeksamen. Den samlede ordgrensen settes til 3500 ord. Skulle noen stryke på eksamen skal det avholdes kontinuasjonseksamen. Den første deloppgaven kan da leveres i uendret eller i forbedret utgave sammen med den andre deloppgaven som også denne gang er en (ny) todagers hjemmeeksamen.

Vurderingsuttrykket for eksamenen er bestått/ikke bestått.

Avdelingsansvarlig velger ut sensorene til eksamen i rettshistorie i samarbeid med en eller flere av lærerne i faget. Det vil ikke bli stilt krav om at sensorene har deltatt i seminarundervisningen i rettshistorie.

Bevisstgjøring av grensene for plagiat som en del av læringsprosessen

Plagiat kan være en fare særlig i deloppgave 1 hvor studentene skal få oppfølging og vil samarbeide en del. Det må derfor understrekes ved utdelingen av den første deloppgaven at begge oppgavesvar skal være individuelle oppgaver hvor man ikke har anledning å «låne» tekst fra andre. Dette må også følges opp videre utover i seminaret.

Et forslag som utvalget vil luften om deloppgave 1 kan leveres inn for plagiatkontroll før eksamen slik at studentene får oppgaven tilbake med plagiatprosenten sin, slik at det synliggjøres at det gjøres slike kontroller, og at mange kanskje får en aha-opplevelse når de innser at de har likheter som de ikke har trodd var mulige. Det finnes selvsagt betenkeligheter knyttet til en slik «plagiattest». For eksempel kan det føre til at plagiatkontrollen av den samlede eksamensbesvarelsen blir påvirket. Vi ønsker likevel å fremme dette som et forslag fordi vi mener det ligger god læring i en slik test.

Ny fagbeskrivelse for rettshistorie

Rettshistorie 8 sp

Rettshistorie – generelt

Faget rettshistorie omhandler den historiske bakgrunnen for dagens rettslige ordninger og rettslige tenkemåter. Faget har et vidt internasjonalt geografisk perspektiv. Faget bygger på at rett også bør forstås gjennom den fortid som har formet og stadig former det nåtidige og fremtidige. Rettshistorie er et perspektivfag som dels gir bidrag til å forstå gjeldende rett, dels bidrag til å forstå retten som del av samfunnet.

1) Faglig innhold

Hovedtemaet i faget rettshistorie er å gi en internasjonal orientert innføring i rettens historie. Tidsmessige begynner faget i høymiddelalderen ca 1200, men det legger hovedvekt på tiden etter 1750. Faget fører rettens historie helt frem til samtiden og slik betrakter rettshistoriefaget nåtidens rett med historiske perspektiver. Geografisk behandler rettshistoriefaget retten internasjonalt. Norsk rettshistorie blir presentert som del av den internasjonale historien, ikke for seg. Med internasjonal rettshistorie menes i hovedsak europeisk og annen vestlig rettshistorie, men ved å omtale kolonialismens rettshistorie og andre utenomeuropeiske ordninger er også andre områder omtalt (Asia, Latin-Amerika, Afrika). Tematisk har faget fokus på to sentrale kategorier i retten: Suverenitet og kontrakt. Med suverenitet siktes det i videste forstand til statsstyrets rettslige karakter. Med kontrakt siktes det til de mange kontraktstyper som har formet fortidens rettsliv, fra ekteskap til kapital- og aksjeselskaper.

2) Læringsutbytte

Kunnskap

Etter bestått andre avdeling har studenten:

- kunnskap om hovedtemaene i rettshistoriefaget, om fagets stilling i rettsvitenskapen og om metodespørsmål i rettshistoriefaget
- god kunnskap om og forståelse for de nye territorialstatenes lovgivning fra høymiddelalderen av, derunder om norsk rettshistorie med vekt på Magnus Lagabøters Landslov
- god kunnskap om og forståelse for de rettslige trekk ved den moderne vestlige staten i tidlig nytid, derunder hovedpunktene i det dansk-norske eneveldets rett
- god kunnskap om og forståelse for naturretten og dens betydning for statsteorier og kontraktsrett
- god kunnskap om og forståelse for historien bak og begrunnelsen for de nye menneskerettigheter rundt 1800
- god kunnskap om og forståelse for den moderne forfatningsbevegelsen fra 1800 i vestlige land
- god kunnskap om og forståelse for norsk forfatningshistorie fra 1814
- god kunnskap om og forståelse for konstitusjonelle og totalitære statsformer på 1900-tallet

- god kunnskap om og forståelse for endringene i europeisk privatrett fra rundt 1800 med særlig vekt på privatrettskodifikasjoner fra rundt 1800 til i dag
- god kunnskap om og forståelse for endringer i kontraktsrett, handelsrett og konkurranserett fra rundt 1800
- god kunnskap om og forståelse for nye trekk i selskaps- og arbeidsrett fra rundt 1800, både internasjonalt og i Norge
- god kunnskap om og forståelse for folkerettens utvikling fra rundt 1800 til 1945
- god kunnskap om og forståelse for den moderne folkeretten etter 1945 med særlig vekt på menneskerettighetene og den europeiske unionens rettshistorie

Ferdigheter

Etter bestått andre avdeling kan studenten:

- identifisere et rettshistorisk tema og forstå sammenhengen mellom rettshistorie og gjeldende rett
- forstå norsk rett historisk som del av rettslige internasjonaliseringsprosesser
- identifisere betydningen av rettshistoriske forhold for det å komparere norsk og utenlandsk rett
- anvende rettshistorisk kunnskap med sikte på å forstå norsk retts skiftende forhold til ulike typer av internasjonal rett
- forstå den historiske betydningen av rettslige ordninger og tenkemåter i samfunnet
- gjennom rettshistorisk kunnskap identifisere etiske dilemmaer ved rettslige valg

3) Pensum

- Dag Michalsen, *Rett. En internasjonal historie* (1 utgave, 1. opplag 2011 eller 2. opplag 2013)

Kapitlene 1 og 4-7.

4) Eksamen

Eksamen består av to deler. Den første delen er en oppgave som deles ut på første seminargang. Studentene skal arbeide med oppgaven underveis i seminaret, og det skal settes av til sammen 1-2 timer til sammen hvor oppgaven skal diskuteres i gruppen. Oppgaven skal være individuell. Den første deloppgaven skal leveres samtidig med den andre deloppgaven. Den andre deloppgaven er en

hjemmeeksamen som går over to dager. Begge deloppgaver teller likt i sensuren. Samlet ordgrense er 3500 ord. Ved kontinuasjonseksamen kan deloppgave nummer en leveres på nytt i forbedret eller samme utgave.